

Gē-sút Kóng-tâi

Kiám-thó **Tâi-oan Gē-sút** ê Chú-thé-sèng

Papora Thiāu káng, Bûn-eng kí-liòk

Lán chêng-pái kóng ki-pún ê gē-sút khài-liām, chit-pái beh thó-lūn..ê sī, lán Tâi-oan kiám ū gē-sút? Nā ū, siáⁿ-mih sī Tâi-oan ê gē-sút? Tâi-oan ê gē-sút kiám ū chú-thé-sèng? Bī-lái Tâi-oan ê gē-sút beh kiâⁿ hiòng tó-ūi khì--leh?

Lán ùi lék-sú hun 5-ê kai-tōaⁿ lâi-kóng:

1. Chheng-tiâu thóng-tī Tâi-oan í-chêng, Tâi-oan ê gē-sút eng-kai tiōh sī gôan-chū-bîn ê gē-sút. Tī kok-chòk gôan-chū-bîn tiong, khah ū gē-sút khì-bī..ê sī Pâi-oan-chòk.

Pâi-oan-chòk ê tiau-khek sī siōng kiát-chhut..ê. M̄-kú, chit-chióng gôan-chū-bîn ê gē-sút sī khah chiap-kīn gôan-sú khì-bī..ê, kap sit-chè ê seng-ōah siō khan-liân. Chit-má seng-ōah hêng-thài iā lóng kái-piàn--ah, nā koh chò kap í-chêng sio-siāng ê chok-phín, chū-jiān sit-khì i piáu-hiān seng-ōah cheng-sîn ê i-gī. Án-ne koh chò--chhut--lái ê chok-phín sòa piàn-sêng kang-gē-phín, beh sòng sī gē-sút-phín ū khah bián-kióng.

2. Chheng-tiâu thóng-tī Tâi-oan í-āu, ū chió-sò ê bûn-jîn kap chò-koāⁿ..ê ū ōe chuí-bâk-ōe(水墨畫), che sī ùi Tiong-kok thôan--lòh--lái..ê. M̄-kú, chit-chióng tō gē-sút-sèng bô kôan, jī-chhiáⁿ kiám ē-tit sòng sī Tâi-oan ê gē-sút--leh?

3. Lán Tâi-oan khai-sí chiap-chhiok se-hong gē-sút khài-liām sī tī Jit-pún sî-tâi. Jit-pún-lâng khì Au-chiu liû-hák, tñg--lái liáu-āu chiah khan-kà Tâi-oan-lâng. In-ūi Tâi-oan-lâng sô chiap--tiōh..ê sī keng-kòe Jit-pún bûn-hòa ê pak-tñg tñg-séh--chhut--lái ê Ìn-siōng-phài(印象派) kap Iá-siū-phài(野獸派), kán-tan kóng sī jī-chhiú-hòe. Chit-khóan tñg-séh ê lõ-têng m̄-sī chin tiōng-iàu, khah tiōng-iàu..ê sī, chit-sî ê Tâi-oan ōe-ka pêng-bô siūⁿ beh cháu-chhôe hit-sî Au-chiu tú teh hoat-tián koh khah chiân-ūi ê gē-sút; chhin-chhiūⁿ Lip-thé-phài, Dada chû-gī, Thiu-siōng-chû-gī téng téng. Che pôe-āu ê in-sò ū khó-lêng sī hit-sî Tâi-oan ê siā-hôe iáu-bôe sêng-sék kàu ē-tit chiap-siū ê thêng-tô. Ōe-ka nā kiâⁿ tī sî-tâi siuⁿ thâu-chêng, kióng-kiaⁿ bôe-tit òah--lòh--khì.

Hit-sî ê Tâi-oan sī Jit-pún ê sit-bîn-tē, bô ka-kî ê chèng-tī tē-ūi. In-ūi chèng-tī ê in-sò, kā ōe-ka sok-pák tiâu--leh, m̄-kâⁿ ōe piáu-hiān gôa-bîn tōa khôan-kéng ê chhiong-tùt. M̄-kú Tâi-oan ōe-ka mā bô hiòng lâi-sim ê sè-kài thàm-thó. In sô ōe..ê, chû-iàu sī hong-kéng,

hoe-chháu, jîn-bút téng téng, piáu-hiān súi-suí ê thé-châi. Che chû-iàu sî hit tong-sî ê ōe-ka ūi beh phah chhut ka-kî jîn-seng ê lõ, lóng ū kiōng-tông phah-piâⁿ ê hong-hiòng; jiát-liát chham-ka Jit-pún ê Tè-tián(帝展) kap Tâi-ôan ê Tâi-tián(台展), tui-kiû jip-sóan chòe siōng kôan bòk-phiau. Chit ê bòk-phiau chin bêng-khak, mā tî té-té ê sî-kan kó-lé chhut chit-phit siàu-liân ê Tâi-ôan-lâng kiâⁿ-jip-khì ōe-tôaⁿ, kiàn-lip in ê miâ-siaⁿ, khak-lip in tî Tâi-ôan ōe-tôaⁿ ê tē-ūi. Tùi lêng-gôa chit-ê kak-tō khòaⁿ, chit-ê ēng Jit-pún bûn-hòa ê gán-kài kap koaⁿ-hong chû-tō ê sêng-kong bô-sek, ná chhin-chhiūⁿ tô khì hō kheng kheng-tiâu--leh kāng-khòan. Tâi-ôan ōe-ka cháu-chhöe ka-kî ê lõ, ēng Tâi-ôan chò chû-thé ê khong-kan sòa iā án-ne sok kàu chin iú-hān. Sui-jiân chiah ê ōe-ka tî gē-sùt siōng ê sêng-chiū bô sòng chin kôan, khiok ē-tit sòng sî chin-chiàⁿ tâi-piáu Tâi-ôan ê tē-it-tâi ōe-ka.

4. Chiàn-āu, Tâi-ôan koh ōaⁿ chit-ê thóng-tî-chiá, Kok-bîn-tóng chèng-hú. Gē-tôaⁿ ê kè-tát-koan mā chhin-chhiūⁿ hian-chheh án-ne, ōaⁿ lêng-gôa chit-ê tô-bîn, Tiong-kok ê chuí-bák-ōe. Chhú-tiòh chit-chûn gē-tôaⁿ kôan-ek ..ê, chû-iàu sî tòe Kok-bîn-tóng chèng-hú lâi ê Tiong-kok pó-siú-phài ōe-ka. Hit-sî ê siàu-liân-lâng, í gôa-séng-lâng ê chû-tê chò chû-thé, tôa siaⁿ hoah-chhut “se-hong ê Thiu-siōng chû-gî chiah sî chin-chiàⁿ kah hiān-tâi ê gē-sùt.” Nng-pêng sî chhá kah nâu-jiát kún-kún. Sit-chè-siōng, Tiong-kok ê chuí-bák-ōe kap ēng hoah ê Thiu-siòng chû-gî, in kap Tâi-ôan chit-tè thô-tê bô siáⁿ-mih koan-hê, kiám ē-tit tâi-piáu Tâi-ôan gē-sùt--leh? Kóng tò tñg- -lâi, tî Jit-pún sî-tâi nng-chhut-thâu ê tê-it-tâi Tâi-ôan ōe-ka, tî gē-tôaⁿ chû-jiân sî kan-ta khiā tî piⁿ..á ê hûn niā-niā, bô siü tiōng-sî. Tî chit-chióng “jit-thâu chhiah-iāⁿ-iāⁿ,” kôan-pà ê khì-hun kap ap-chè hā, it-tit kàu 20 tang chêng chó-iū, pún-thô ūn-tōng khai-sí í-āu chiah tûi in ū khah sin ê pêng-kè.

5. Chòe-kîn it, jî-cháp-tang lâi, Tâi-ôan ū chê-chê ê ōe-ka liû-hâk koh tñg--lâi. Chiah ê ū-pòe ōe-ka tit-chiap chiap-tiòh se-hong chiân-ūi ê gē-sùt. Beh án-chóaⁿ khip-siu se-hong gē-sùt ê cheng-hôa, kha tâh Tâi-ôan chit-tè thô-tê, kap Tâi-ôan siā-höe ê sim-chông chò-höe teh phòk-phòk-chhéng teh chhóan-khùi, chhòng-chô chhut ū Tâi-ôan-bî, ū hiān-tâi-kám, ū chin kiōng Tâi-ôan tèk-sek, chiū-sî ēng Tâi-ôan chò chû-thé ê hiān-tâi gē-sùt--leh? Sui-jiân Tâi-ôan gē-sùt sî m̄ sî ē-tit chiâⁿ-chò sè-kài ê chû-liû, che sî bô hoat-tô ū-chhek ê tâi-chì. M̄-kú kiàn-lip ēng ka-kî chò-chú, ū ka-kî tèk-sek ê gē-sùt, kiám m̄ sî chò chit-ê Tâi-ôan gē-sùt-ka ê chek-jîm? Kiám m̄ sî Tâi-ôan gē-sùt-ka ài kiâⁿ ê lõ--leh?